

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társ szerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fl.

Két rendelet.

A napi politika eseményeinek tömkelegében a vidéki és fővárosi sajtó úgyszólván észrevétlenül siklott el Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek két rendelete mellett. Pedig ezek a rendeletek nagyon is megérdemlik a figyelmet és a tanulságos méltatást.

Az egyik rendeletben a belügyminiszter a közigazgatási tisztviselők összeférhetetlenségének kérdését szabályozza, amennyiben azt a tisztviselők állása, hivatalos tekintélye és a közszolgálat érdekei követelik.

A törvényhatósági tisztviselő mellékfoglalkozás gyanánt csak olyan állást és elfoglaltságot (igazgatósági tagság, pénzügyintézet, vállalati érdekelttség) vállalhat, a mely idejét túlságosan le nem köti, a *közszolgálat ellátásában való érdekeltséget pedig kizárja*. Eleve lehetetlen a hivatalos ténykedés oly intézetnél, vagy vállalatnál, a melynek iránya, vagy működése sérelmes az államra, a közérdekre, vagy a hivatalos állás tekintélyére.

Annak a megbirálása, vajjon valamely törvényhatósági tisztviselőnek a mellékfoglalkozása, vagy elfoglaltsága összefér-e a hivatalos állással, a vármegye közönségére tartozik.

Gróf Andrássy Gyula ezzel a rendelettel kétségen kívül a vármegyei közélet tisztaságát akarja előmozdítani. A liberális korszak alatt állandó gyakorlattá lett az az eljárás, hogy a törvényhatósági tisztviselők a legelőkelőbb pénzügyintézeteknél igazgatótárgyságot vállaltak, jóllehet ugyanezek az intézetek a vármegye pénzügyéből jelentékeny összegeket kaptak bététül. Ezt a gyakorlatot akkor azzal okolták meg, hogy csak előnyös lehet a vármegyére nézve, ha a törvényhatósági tisztviselők befolyást nyernek annak a pénzügyintézetnek a vezetésére, melynél a vármegyei közpénzek vannak elhelyezve.

Az érem másik oldalát, azt, a mely ennél az ügynél első sorban bir jelentőséggel, hogy t. i. egy pénzügyintézetnek, vagy bármely vállalatnak osztalékban részesülő tagjai, ellenőrző közegeknek egyáltalában be nem válhatnak, nem nézték.

Számos visszaélés származott a törvényhatósági tisztviselőknek ebből a közigazgatási tevékenységéből. Gróf Andrássy Gyula az ő tiszta szándékú kormányzati működésében, erre a térre is kiterjesztette a purifikációt, hogy itt is egészséges közviszonyokat teremtsen.

Az 1867-iki kiegyezés óta nem volt még az országnak olyan belügyminisztere,

a ki annyi nemes intencióval szolgálta volna a közigazgatás országos nagy érdekeit, mint gróf Andrássy Gyula. Ő maga a becsületesség és a tisztakezűség élő példaképe. Ha mindazonáltal törekvései az ország egyik-másik részében hajótörést szenvednek, annak két oka van. Az egyik az, hogy roppant sok a közélet teréről eltakarítandó szemét; a másik pedig az, hogy pártjában kevesen vannak, a kik a miniszter szándékainak a megvalósítását tettekkel is támogatnák. Pedig a koalíció miniszterei első sorban mégis csak a saját pártjukra támaszkodnak munkaprogramjuk végrehajtásában.

A miniszter másik rendelete a közigazgatási tisztviselők nyelvismeretére vonatkozik. A törvényhatóság közegei általában, de különösen a járási tisztviselők tudjanak beszélni a nép nyelvén. A nyelv ismerete — mondja a rendelet — nélkülözhetetlen feltétele ama nemes hivatás sikeres betöltésének, a mely a nép anyagi és szellemi érdekeinek gondozása terén a járási tisztviselők vállára nehezedik.

A lakosság nyelvének ismerete nélkül idegenül áll a járási tisztviselő a területi hatásköréhez tartozó, gondjaira és vezetésére bízott néppel szemben, nem érintkezhet vele közvetlenül, nem ismerheti bajait és törekvéseit. Nem tehet

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Brémai utam.

A kivándorlók között.

Írta: **Dr. Teszelszky József**, orsz. képviselő.

I.

Lázás idegességgel vártam az Oderberg-felé törtető vonatra a zsolnai állomáson. Végre hosszabb késés után megérkezett és én egy II. oszt. coupéban kényelmesen elhelyezkedtem. Vonatom vigan zakatolt a szűk Kisuteza-völgyében, nemsokára megállt és coupém csakhamar megtelt utasokkal, kik rengeteg sok batyuba kötött cók-mókjukkal sietve becsoszogtak kocsimba.

Álom nem jött a szememre, ennek folytán beszédbe ereszkedtem utitársaimmal, hozzájuk intézve a kérdések alfáját „hová utaznak”. Vis a vis ülő utitársam — egy megnyerő külsejű és nyájas arcú brodno vidéki atyafi — egy kis gondolkodás után Oderberget mondta útjának végcéljául. Beszélgetésünket a kalauz zavarta meg, „kérem a jegyeket” hangzatos vezényszóval. Legelsőnek én adtam át körutazási jegyfuzetemet, végig lapozgatta, sőt még az aláírást is műértőleg nézegette, végül visszaadta. Utitársaimnak

tényleg Oderbergig szóló jegyük volt. A míg a kalauz a szomszéd kocsimban foglalatoskodott, utitársam — bizonyára mert látta, hogy külföldre megyek és hogy pap vagyok, a mi tótjainknál otthonos illemtudással értésemre adta, hogy bizony ők is külföldre Amerikába törekcsenek, és egyszersmind okát is adta annak, miért utaznak ők II-ik osztályon, mert — úgymond — Csaczán a határrendőrség csak a III-ik osztálybeli utasokat telepti le a vizsgálat megejtése céljából, míg a többi osztályokban lévő utasok iránt nem oly szigorú.

Csaczára érve, azonnal hallatszott a rendőreinek harsány vezényszava. Jó félóráig tartott a vizsgálat, mely idő alatt utitársaim csendes megadással szurkolva várták sorsukat. Nemsokára kardesörgetés hallatszok, a határrendőrségi őrszem megjelenik a folyosón, végig néz a coupén, néhány szót vált a kalauzzal és leszáll. Vonatunk pedig csendes zakatolással folytatja útját; utitársaim csendes, sőt komor ábrázata megélénkül, mosoly jelenik meg az ajkukon és mi mindnyájan kedélyes beszélgetésbe elegyedünk; most már mindnyájan az önérzet bizonyos nemével bevallják, hogy Amerikába tartanak.

Oderbergbe érve, a legközelebbi gyorsal Berlinbe igyekeztem, utitársaim pedig személy-

vonattal folytatták útjokat Berlinea keresztül Bremenbe.

Berlinben három napot töltöttem, mely idő alatt bő alkalmam volt megtekinteni Berlinnek összes monumentális alkotásait, melyeknek nagy része a szerencsés kimenetelű porosz-francia háborúban jelentékeny tartósságra felkorpácsolott „furore teutonicus”-ból táplálkozó nemzeti önérzetnek köszöni létesülését. Egy félnapot a Berlinton 12 km. fekvő Spandauban töltöttem, a hol a porosz kormány a franciák által fizetett 5 milliárdnyi hadisarcból felretett 120 mil. arany márka hadikincset őrizteti az erődnek „Julius” tornyában. Spandauban a vasutról leszállva nagy csodálkozásomra magam előtt láttam az én kisuteza-völgyi utitársaimat, kiktől én már azt hittem, hogy Bremenben vannak. Kérdőzködésemmre azt felelték, hogy itt Spandauban mindannyiuknak le kellett szállniok, hogy hajójegyeik dolgában, melyeket csak Bremenben akartak megvenni, már most intézkedjenek.

Szegény honfitársaink másfél napig voltak egy vendéglőnek csúfolt barakkban internálva, mely idő alatt a tengeri uti jegyeket közvetítő ügynökök zaklatásainak voltak kitéve és mindaddig el nem indulhattak, míg az ügynököktől hajójegyet nem vásároltak. A szegény emberek

szert bizalmára s ennek hiányában nem is rendelkezhetik azzal az üdvös befolyással, a melylyel birnia kell, hogy az állami célok szolgálatában, valamint a közjó és a nép javának munkálásában hasznos és eredményes működést fejtsen ki.

Az országos néppárt programjának egyik pontja jut közelebb a megvalósuláshoz a belügyminiszter ezen rendelete által. A néppárt volt az, mely először sürgette és követelte s ma is követeli a nem magyar ajkú nép jogos kívánságainak teljesítését. Egy ilyen kívánság az is, hogy a járási közigazg. és vezetői a nép nyelvének ismeret elbirjanak.

A népet felvilágosítani, oktatni és buzdítani csak azon a nyelven lehet, a melyet a nép ért, melyen lelki világának jelenségeit közli velünk, gondolkodásának és érzületének kifejezést szokott adni. Nem előny az az állapot, hogy az országban annyiféle nyelvű és nemzeti-szerű nép lakik, de ha már így alakultak a népességi viszonyok, okos politikával oda kell hatnunk, hogy ezt a népkeveréket egységes szálakkal kössük a házhoz.

Két ilyen erős szálát ad kezünkbe a hazaszeretet. Az egyik a nyelv. Az államnyelvét beszélő polgárok már nem csak államjogi egészet alkotnak, hanem a közös nyelv révén nagy erkölcsi kihatással bíró erkölcsi egységet is képeznek. Az egész művelt világ példája tanúsítja, hogy ez az erkölcsi egység, a mint egyfelől az állami összetartozás nagy érdekének egyik alapköve, úgy másfelől a különböző nyelvű és fajú nemzetiségek boldogulásának egyik hathatós tényezője.

De addig is, a míg a magyar nyelv ismerete olyan tért hódít, mely lehetővé teszi a néppel való közlekedést az államnyelvén, igazán nem tehetünk sem jogosabb, sem okosabb dolgot, mintha meg-

tanuljuk a vidék népyelvét a szükséghez képest, s ezzel törünk utat befolyásunknak a nép köreiből és lelkébe.

A magyar politikának ez a józan elve áldozatot követel a tisztviselőtől, de ezért az áldozatért bőven kárpótolja őt az a tudat, hogy a hazának tett szolgálatot, a mikor csak egyetlen egy nem magyar ajkú embernek a bizalmát és a szívét nyerte meg.

A főispáni szék. A nyitrai főispáni állás betöltésének régóta húzódó kérdése rövid időn belül, mint Budapestről írják nekünk, el fog dőlni. A Nyitrai megyei Pártszövetséghez tartozó képviselők ez ügy jelenlegi állásának minden részletéről tájékozva vannak, gróf Andrássy Gyula lojalis előzékenységből. Teljesen biztosítva van az is, hogy mielőtt a tárgyalások, melyeket a belügyminiszter ez irányban közéletünk több kiváló férfival folytat, valamelyes eredményre vezetnek, s mielőtt ennek alapján a főispánságra való jelölés meg lesz állapítható, képviselőink a főispán-jelölttel értekezni fognak, vele a viszonyokat megbeszélnek, álláspontjukat körvonalazzák, egyszóval tiszta helyzetet teremtenek. Csak ezután tölténik meg a kinevezés. Abban az irányban tehát, mintha kellemetlen meglepetésnek lehetnének kitéve, nincs okunk aggodalmakat táplálni. Képviselőink őrtenek a fontos állás mellett s vigyáznak, hogy oda alkotmánypárti bőrből bújít darabot újra be ne jusson, hanem tökéletes gentlemann, a kit jelleme és alkotmányos érzése viszatart olyan eljárástól, mint a minővel Markhot mindenkit elidegenített magától s a vármegyét a régi klikkek alakjainak kiszolgáltatta. Az azonban más kérdés, vajjon az új főispán bármily rokonszenves egyéniség és bármily számot tevő politikai faktor legyen is, meg bírja-e állani helyét abban a vármegyében, a melyben a jelenlegi kormány becsületes, lojalis politikája a titkos ellenségek az ármányos és fondorkodó cselvetők egész seregének aknamunkájával találkozott. Azért hangoztattuk kezdet óta, hogy vármegyei embert kell a főispáni székbe ültetni és rá is mutattunk arra az erős egyéniségre, a kiről mindenki feltételezi és tudja, hogy a cselszövények élet óvatos és biztos kézzel tudta volna letörni. A helyzetben rejlő nehézségek a kérdésnek ezen megoldását előbb-utóbb mégis csak szükségessé fogják tenni. Nyitrai megye legfeljebb csak ideig-óráig nélkülözhet a főispáni székben egy vármegyei embert és

csak ideig-óráig lehet el annak a férfúnak vezetése nélkül, a kit a vármegye kormányzására nem csak politikai multja, tudása és jelleme, hanem a jelenlegi közkormányzati szellem is egyenesen praedesztinál.

A FMKE gyermeklapja.

A FMKE igazgató választmányának jan. 14-iki gyűlésén, a többi közt azt is elhatározták, hogy az egyesület az Én Ujságom gyermeklapnak, a nemzetiségi vidékek elemi iskoláinak legjobb növendékei számára százezer példányban való előfizetését, az összes magyar egyesületekkel egyetértésben, együttes felterjesztésben kérni fogja a kormánytól.

Erre nézve néhány megjegyzést kell tennem.

A FMKE ugyebár arra való, hogy a magyar kultúrát és a magyar haza szeretetét terjessze a Felvidék tótajkú lakói között és ápolja és mélyítse azt e vidék minden honpolgára szívében. Szép és nemes cél ez, s nagyon okos gondolat, hogy már a gyermek-szíveket akarják ennek a célnak megnyerni. Mert viasz-lágyságú az a gyermeki szív; amit belényomunk, megmarad az abban a férfi és öregkorban is.

De ha azt akarjuk, hogy a szívben megörögzített eszme irányító erővel is bírjon, akkor szilárdnak, tisztának kell lenni a benyomott eszméknek. Már pedig erre nézve az „Én Ujságom“-at alkalmatlannak találom. Ez az ujság csak homályos, elmosódott képet képes a gyermek szívébe nyomni. A homályos és elmosódott kép pedig nem tud magával ragadni, nem tud érzéseinkben, elveinkben megszilárdítani, mert azok határozottságot, állandóságot követelnek. A kultúrának, amely épít és nem rombol, amely nem zsarnoki, mint a régi rómaiaké, nem cinikus, mint a modern franciáké és nem kancsukák, mint az oroszoké, s a hazafiságnak, amely tettet is ismer és nemcsak szót, amely érzésben is áll és nemcsak mellverdesésben: alapja a vallás-erkölcsi belső élet a maga szilárdságával és melegségével. A kultúra ugyanis az ember öntudatra ébredése és uralmának kiterjesztése, mint Prohászka mondja. De ha nincs vallás-erkölcsi alap, amely mondja, hogy egy közös Atyánk van, az Isten, aki parancsolja, hogy mindenkinek megadjuk a magáét és szeressük egymást, akkor az az öntudat egóizmussá válik, az önuralom „ököljog“-gá lesz, mert ha nincs Isten, nincs erkölcsi isteni törvény, akkor jogosult a létért való küzdelem ádáz tusája, amellyel sem a nemzetiségi kérdést, sem a tár-

segítségére siettem, mely funktióm közben megtudtam, hogy a Brememben tanyázó áthajózási vállalatok, vagy miként magukat nevezik „személyszállító ügynökségek“ előre küldik ügynökeiket hogy azok hivatkozva egy szigorú kormányrendeletre, a Berlin és Bremen közötti útvonalon utazó kivándorlókkal az áthajózási üzletet megkössék, illetve a kivándorlókra egy hajójegyet reaktumáljanak. Azért kellett tehát a kivándorlóknak Spandauban másfélnapot tölteniük, hogy ezen ügynökök, a vasuti alkalmazottak segédkezése mellett szabadon kiterjeszthessék hálóikat és befonhassák a tapasztalatlan utasokat jelentékeny pénz és idővesztés árán. Hogy az utazás ilyen ügynök escort mellett egész Bremenig tartott, könnyen elképzelhető dolog.

Egész erélylyel és minden teendő interpellációra való hivatkozással kellett közbelépnem, hogy szegény földieimet — a kik némelyikének volt is hajójegye — ezen kelletlen vesztég záról kiszabadítsam. Végre sok parlrozás után felcélódott a kivándorlók serege, lehettek vagy 140-en, egy személyvonatra és az én szemem előtt elrobogott velök a vonat. Én re bene gesta, a más napi gyorsvonattal igyekeztem Bremenbe, hogy a ikvándorlás ezen utolsó szárazföldi empóriumán

saját szememmel láthassam miként bannak ott kivándorló honfitársainkkal.

Bremen a legrégebbi Hanza városok egyike. Különös nevezetessége a gothikus stílusú „Dóm“, mely a XI.-ik században épült, három nagy dóri oszlopsorral elválasztott hajójával. A reformáció idejében protestáns kézbe jutván mindaz eltávolított, a mi a katholicismusra emlékeztetett, így a gyönyörű gothikus faragványú főoltár széjjel szedett állapotban ott hever szanaszét az egyik mellékkápolnában; az ujonnan beállított furcsa összeállítási főoltár kellemetlen disharmóniában van a templom gothikus struktúrájával, ezt a kellemetlen benyomást még fokozza az egyik mellékkápolna melletti ú. n. „ólokkamrában“ nagy rendetlenségben heverő összeaszott emberi és madárhullák, melyek állítólag ott 100 év óta őrzöttek.

Impozáns épület az igazságügyi palota, melynek homlokzatát a tíz parancsolatnak ugyanannyi kőtáblára vésett szövege díszíti, hangos bizonyítékul mintegy annak a tagadhatatlan igazságnak, hogy minden jog- és kötelességnek ősforrását az Isten és felebaráti szeretet ezen örökérvényű nyilatkoztatása képezi. Régi monumentális nevezetessége Bremennek még a városháza „Rathaus“ az ő híres pincéjével, melyben az 1653. évben

termett bort őrzönek, a Hauff novella író által is megörökített „Rose“ elnevezés alatt. Az óriási nagyságú tőzsdétől nem messze esik a Bahnhofgasse, a hol a kivándorlók részére berendezett szállodák és „menetjegy irodák“ vannak. Ez érdekelt legjobban és azért egyenesen oda tartottam. Ezen szállodáknak utcára néző falán mindenféle föliratok ékeskednek, természetesen mind a kivándorlókra való címzéssel, ilyenek: „slovensky hostinec“ „pre vystahovalcov“, „tu je dobre vino, pivo aj pálené“. A „pálinka“ szó feltűnő helyen és félméteres betűkkel van rápingálva a szálloda falára, mintegy hangos behívó Magyarország pálinkát szerető népeire.

Céлом lévén megismerkedni a kivándorlás ezen állomásával is, betértem a „slovensky hostinec“ helyiségebe. Szép, nagy tágas terembe léptem, az asztalok körül vagy 20 úri külsejű vendég ült és csendesén társalgott. Kérdezősködésemmre, van-e még több társalgója a szállodának a pincér azt adta válaszul, hogy igen, de ez csak az alsóbb néprétegek „pöbel“ számára való. Meglehető fáradsággal bejutottam az alsó udvaron keresztül egy nagy szobába, mely tele volt dohányfüsttel és élénk énektől hangzott vissza. A harmonika, mert ez volt a hangszer, elég vigan szólt; egy német tót énekeket játszott, közben

sadalom alapjait támadó vallásellenes szociális kérdést nem lehet megoldani.

A hazafiság a szülői szeretet kihelyezése a hazai földre, és az engedelmség, nem a szolgál, hanem inkább a gyermeki engedelmség tanúsítása az ország törvényei és előljárói iránt. Már pedig illusóriussá lesz a hazaszeretet, ha nem állítjuk erkölcsi alapra, mert a hazaszeretet elvonatkozva az erkölcsi kötelesség körétől csak érzélem, „az érzelemből pedig nem él meg az ember“, mondják korunk utilitaristái és demokratái, s ebben igazuk is van.

A kultúra, a hazaszeretet keresztény vallás-erkölcsi életet kíván a maga szilárd, esetről-esetre kimondott parancsaival és elveivel. És éppen ezt nem adja az „Én Ujságom“. Van neki is erkölcsese, de nincs vallása, van neki is hazafisága és pedig olyan nagy-dobra való hazafisága, de mit ér mindez, amikor erkölcsese olyan homályos, olyan vizenyős! Erkölcsese levegőben lóg, olyan francia tankönyvi erkölcs ez, amely érdekembereket nevel, de nem hazafiakat.

Azért ne ezt a vizenyős, a vallástól elvonatkoztatott, hit és parancs nélküli, liberális erkölcsű „Én Ujságom“ terjessze az egyesület. A hazafiság még nem minden. Keresztény erkölcs nélküli hazafiság a porosz és orosz lengyelpolitika is, de sőt a forradalmak politikája is az. Ilyenből nem kérünk és azért tiltakozunk a paedagógia nevében olyan ujság ellen, amely tartalom nélküli hazafiságot és csontváz nélküli erkölcsöt hirdet. Ilyen pedig az „Én Ujságom“ is; sem nem katolikus, sem nem lutheránus, sem nem kalvinista, talán még leginkább zsidó, talmud nélküli hű-bó magyarságával. A hazának jellemes polgárokra van szüksége, hiszen azért annyira „boldog“ ez az ország, mert sok a „felvilágosult“, de kevés a jellemes fia. A jellem pedig a szilárd és határozott elvek szerint való irányítása az emberi életnek. Szilárd és határozott elvek azonban csak a vallás-erkölcsi elvek, melyek nem változnak a korról, a szokásokkal, az emberi szenvedélyekkel és érdekekkel, hanem mindig ugyanazok. Az „Én Ujságom“ nem ezen elveket hirdeti, ne azt pártolja tehát, hanem pártolja azt a gyermekujtságot, amely vallásos is, erkölcsös is, hazafias is; s ez a „Kis Pajtás“ című gyermekujtság. (Megjelenik Budapesten: VII. ker. Thököly-út 16. sz., minden vasárnap; ára egész évre 6 korona.) *Krajcsovics István,* hitoktató.

A fentebbi észrevételekhez a magunk részéről csak azt adjuk hozzá, hogy annak a se hal, se hús „Az Én Ujságomnak“ tervbe vett tömegekkel is, de oly desperatus kiejtéssel, hogy ha az éneket véletlenül nem ismerem a szövegből, alig vettem volna ki, hogy a dal az ott búsulót honfirtásainknak szól. Magamhoz intettem a pincért, a ki kérdézősködésekre csak úgy immelámmal felelt, és csak akkor oldódott meg a nyelve, a mint egy borralaló kíséretében értésére adtam, hogy hiszen jó magam is vándorbottal járok utamon.

Megtudtam tehát, hogy ezek a csendesen búslakodó emberek, lehetnek vagy 50-en, a „Barbarossa“ nevű hajóra várnak, mely szombaton volt csak indulandó és a melyre kedd este óta várnak, — nyilván a spandaui vesztégyár miatt késtek le — és hogy ne unatkozzanak, vagyis inkább hogy Bremen utcáira ki ne menjenek — a hol az esetleges elhódítás — a pincér szavai szerint „wegfischen“ — veszélyének ki volnának téve, a vendéglős csupa szeretetből szórakoztatja vendégeit. Hogy ez a szeretett a „Missler“-féle kivándorlási ügynökség zsebéből táplálkozik, nyilvánvaló.

A mig én kellő tájékozódás céljából e pincérral beszélgettem, az óriási füstfelhőből két férfialakot láttam kibontakozni, kik hozzám közeledve illő távolságban tőlem megállottak és illedelmesen köszöntöttek.

ges pártolása egy mértékdnyire terjeszti az üzleti szagot. Nem csoda, ha lépten-nyomon találkozunk azzal a panaszzsal, hogy az egyesület ezidő szerint kedvtellessel űzi a gseftelést, de nem is annyira az egyesületi célok, mint inkább mások javára.

Ha mi persze most egy igazán jó gyermeklapot ajánlunk, azt fogják mondani, hogy ők nem terjeszthetnek katolikus szellemű gyermeklapot, mert hát a nemzetiségi vidékek iskoláit nem csak katolikus vallású gyermekek látogatják. Megnyugtathatjuk az aggódókat, hogy a mi gyermeklapunkban, a Kis Pajtásban a vallásokat egymástól elválasztó tételek nem is igen jutnak kifejezésre, de ha még így is kifogása volna valakinek a mi gyermeklapunk ellen, azt talán mégis csak követelhetjük, hogy legalább katolikus gyermekeink kezébe katolikus szellemű gyermeklap kerüljön, ha egyszer van ilyen lapunk és ha az állampolgárok pénzét, a kik az ország lakosságának többségét képezik, akarják erre a célra felhasználni.

Semmi sem teszi megokolttá azt, hogy egy, a célnak különben sem megfelelő gyermeklap, egyedüli kultureszköznek tartassék a maga nemében, s mint ilyen monopoliumot élvezzen.

Ujdonságok.

Ki lesz az új főispán? A múlt héten Nyitrán erősen tartotta magát az a hír, hogy Nyitra megye főispánjává ifj. gróf Zichy Géza, a költő és zeneszerző gróf Zichy Géza-nak a fia, fog kinevezettni. A még egészen fiatal főúrról annyira már eddig is kiszivárgott a közönség közé, hogy olvasott ember, jó és előkelő modorú s szónoki képességekkel is rendelkezik. Hogy a belügyminiszter komolyan foglalkozott az említett főúr kinevezésének tervével, azt teljesen hitelt érdemlő forrásból vett értesülésünk is megerősíti. *Lapunk zártkörű vett értesítés szerint ifj. gr. Zichy Géza Nyitra megye főispánjává nevezetett ki.*

Kinevezés. A m. kir. belügyminiszter dr. Smialovszky Tibor trencsénvármegyei közigazgatási gyakornokot, tb. aljegyzőt a belügyminiszteriumhoz fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Riszner Ede körmöcbányai állami polg. iskolai tanítót a zsinóvárjai állami tanítóképzőintézethez a X. fizetési osztályba zenetanárrá nevezte ki.

Szigorlat. Marszina András, III. éves hittanhallgató, a budapesti Tudomány-Egyetemen f. hó 5-én a Szentírás-tudományokból és a keleti nyelvekből kitüntetéssel — cum laude — tette le a szigorlatot.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Czagy Ferenc lipótszentmiklósi járásbírói aljegyzőt a trencsényi törvényszékhez helyezte át.

Hangverseny. A nyitrai kath. kör febr. 16-án nagyszabású hangversenyt rendez. A programot jövő számunkban közöljük.

Szociális előadás. A ker. munkásegyesületben ma délután 5 órakor Greschner János s. lelkes szociális előadást tart, a szakszervezetekről szóló sorozatot folytatva. Utána vetített képekben magyarországi szent Erzsébet életrajza lesz bemutatva.

A vármegye közigazgatási bizottsága, folyó hó 11-én délelőtt 10 órakor ülést tart. Az ülésen Markhot Gyula főispán már nem fog elnökölni, hanem az elnöklésben törvényes helyettese, az alispán. Legalább erre enged következtetni azon körülmény, hogy az ülésre szóló meghívókat a főispán „megbízásból“ az alispán írta alá.

Farsang. A nyitrai kath. kör múlt szombaton, f. h. 8-án táncal egybekötött műkedvelői előadást rendezett. Ez alkalommal színpadra került Rexa D. A modern ember c. bohózata. Az előadás ezen kacagtató bohóságán kívül komoly szellemi élvezetet is nyújtott, a miben a gyönyörű zene mellett a főderem dr. Mihalovics Edé, a ki magas szintjén mozgó felolvasásával az irdalmi jellegét nyomta rá a kitűnően sikerült estere. Az előadásról egyébként jövő számunkban bővebb tudósítást hozunk.

A nyitrai ipartestület előljárósága, ház- és elaggott iparosok alapja javára 1908. évi február

hó 1-én az „Arany Szarvas“ szálló dísztermében sikerült táncestét rendezett, mely táncestére elég szép számú közönség gyülekezett össze és vidáman mulatott hajnalig.

Mint mindenkor, úgy ezidén is sokan járultak a mulatság sikeréhez felülfizetésekkel, nevezetesen felülfizettek: Bende Imre megyés püspök egy drb körmőcei arany, Pitzer és Hauser, Szurmaj József, özv. Plech Péterné 10—10 kor., Gróf Batthyányi Vilmos, Kutvaszer István, Mihálik József, Kondor István, Dr. Franciscy Lajos, Ronchetti Oszkár 8—8 korona, Rauscher Ernő, Kardos Károly 6—6 kor., Verebely Géza, Huszár István, D. S. 5—5 kor., Gyürky Ferenc, Merkader Antal, Hromy Antal, Gürtelschmidt Károly, Sedivi László, Aitner István, Unzeitik József 3—3 kor., Filkorn Jenő, Kubinyi Endre, Bellák József, Ferenczy József, N. N., Bellák Camill, Brecska János, Neugebauer Nándor, Jeney Kálmán, özv. Frischmann Teréz, Klein Mátyás, Siki József, 2—2 kor., Német István, Csernyák József, Juhari Károly, Sulgan Edre, N. N. 1—1 koronával, mely adományokért ez uton hálás köszönetet mond az ipartestületi előljáróság.

Az érsekújvári kath. kör. febr. 23-án tartja farsangi mulatságát, mely az előkészületek után fényes sikerének ígérkezik.

Az érsekújvári főgymnáziumi segélyegylet javára a főgymn. ifjuság febr. 15-én hangversenyt rendez, melyen az ifjusági zene- és énekkar több szép számmal fog szerepelni.

Az érsekújvári mozdonyvezetők köre f. évi febr. hó 25-én az „Arany Oroszlán“-hoz címzett szálló nagytermében zártkörű táncmulatságot rendez. Belepti díj személyenként 3 korona, családjegy 7 kor. Kezdeté este 8 $\frac{1}{2}$ órakor. A tiszta jövedelem az Ersekújvárott létesítendő árva-ház és mozdonyvezető otthon javára fog fordíttatni.

A nagyapocsnai olvasókör, február 1-én sikerült táncmulatságot rendezett, melyen jelen voltak:

Asszonyok: Ábrahám Gerőné, Bartaky Józsefné, Boesek Jánosné, Baier Jánosné, Bilonics Dánielné, özv. Dusinszky Károlyné, Galovics Vincéné, Kevicky Lajosné, Kilian Károlyné, Levolt Mihályné, Minarovics Rezsőné, Pisztl Károlyné, Paecis Ignácné, Paecis Jánosné, Pokorni Jánosné, Ruzsicska Jánosné, Ruzsicska Istvánné, Rajnóha Mihályné, Szemere Józsefné, Szlamka Gusztávné, Szmolányi Ferencné, Schaffer Mariska, Spirk Jánosné, Vadász Ivánné, özv. Wagner Jakabné, Vrba Antalné, Zatureczky Jenőné.

Leányok: Boesek Berta, Boesek Tonika, Bokis Mariska, Bitenbinder Mariska, Jelinek Karola, Kevicky Etelka, Keneszy Mariska, Mikuleczky Anna, Miskovics Irma, Miklósy Pistike, Oppenhausner Ika, Oppenhausner Irma, Paecis Juliska, Paecis Margit, Paluska Irma, Soóky Vilma, Sturm Margit, Schneider Fanci, Szlamka Margit, Szlamka Irma, Stancel Hermin, Vadász Etelka, Wagner Adél, Wagner Paula.

Felülfizettek: Bárány Ágoston 20 kor., dr. Petrikovics Aladár 7 kor., dr. Spitzer Gyula 7 kor., dr. Lénárt Akos 6 kor., özv. Fülöp Alajosné 6 kor., Kohn Lajos 5 kor., Jelinek Károly 3 kor., özv. Platzkó Rezsőné 3 kor., Skoluda Rezső 3 kor., Munk József 3 kor., Löwbeer Samu 2 kor., Csernoch Lajos 2 kor., Bartaky József 2 kor., Markovics Alajos 2 kor., Szpál József 2 kor., Wittmann Pál 1 kor., Hilvert Henrik 1 kor., Goldmann Lipót 1 kor., Belányi Alajos 1 kor., dr. Mayer Miksa 1 kor., Knogler Gusztáv 1 k., Szmolányi György 1 kor., Löwbeer Jakab 1 kor., Vrba Antal 1 kor., Boesek János 1 kor., Neumann Arnold 1 kor., dr. Löwbeer Zsigmond 1 kor., Pokorni János 1 kor. — A tiszta jövedelem 177.84 kor. tesz ki, mely a kör könyvtárának gyarapítására fordíttatik.

A városi képviselőtestület megalakulása. (Egy nagy rejtély megfejtése) Nyitra város új képviselőtestülete f. h. 7-én tartotta alakuló közgyűlést Turchányi Ödön alispán elnöke alatt. A képviselőtestületi tagok névsorának felolvasása után a szakbizottságok a következőképp alakultak meg:

Pénzügyi bizottság: Árpási Imre, Boxhorn Vilmos, Czeizel Gábor, Felsner Jónás, Juhász Sándor, Kutvaszer István, Kürth Dávid, Pollák Izidor, Pongrácz Kálmán, Orel Géza, Raskó Timóth, Tichy Tivadar.

Népnevelési és közművelődési bizottság: Dr. Batthyány Vilmos gróf, Bieliczky Elek, Dr. Franciscy Lajos, Huszár István, Horváth Sándor, Jakubovich Sándor, Kondor István, Mihálik József, Dr. Munels Lajos, Dr. Puchovszky Bálint, Stark Samu, Vágner József.

Jogügyi bizottság: Dombay Hugó, Dr. Havas Ármán, Dr. Jelinek Miksa, Dr. Kállai Ármán, Dr. Kürth Dávid, Löwinczy Gyula, Dr. Pereszélyi Henrik, Dr. Radó Gyula, Sándor Pál, Steiner Gyula, Dr. Szeghő Zsigmond, Dr. Sztránszky Izidor.

Építészeti és szőlészeti bizottság: Aujeszky József, Dr. Babó Tivadar, Freissberger Viktor, Juhász Sándor, Krámer Sándor, Mayer Károly, Morton József, Ronchetti Oszkár, Salvendy Lipót, Stefkovits Lajos, ifj. Tomaschek János, Verő Sándor.

Egészségügyi bizottság: Dr. Babó Tivadar, Dr. Berényi Sándor, Dr. Biringer Ferenc, Grünfeld Nánán, Dr. Pivinger Emil, Rédeky Géza, Tombor Kornél, Dr. Thuróczy Károly, Dr. Ungár Samu, Unzeitik József, Dr. Vajda Emil, Weisz József.

Gazdasági bizottság: Aitner Ferenc, Csernyák Rezső, Dubovicsky Imre, Guderna Béla, Kiss Mihály, Kubinyi Endre, Mercader Antal, Palásthy Vilmos, Popelka János, Szurmaj József, Verő Arthur, Verő Zsigmond.

Légszuszítást ellenőrző bizottság: Bieliczky Elek, Felsner Jónás, Gyulai Mihály, Juhász Sándor, Dr. Kállai Ármán, Kubinyi Endre, Mayer Károly, Morton József, Dr. Munels Lajos, Rédeky Géza, Szlávics Constantin, Tausig Dávid.

Nyugdíj választmány: Belák József, Boxhorn Vilmos, Craus Vince, Kondor István, Mérey Lajos, Orel Géza.

Szegényügyi bizottság: Boxhorn Vilmos, Craus Vince, Czeizel Gábor, Felsner Jónás, Dr. Franciscy Lajos, Dr. Jelinek Miksa, Jozsenszky Alajos, Kutvaszer István, Mihalik József, Dr. Puchovszky Bálint, Herverth János, Vágner József.

A szakbizottságok megalakulása után felmerült az a kérdés, hogy minő időtartamra szól a bizottságok s általában a képviselőtestület megbízása? Tudvalevő ugyanis, hogy Nyitra város a képviselőtestületi választások dolgában egy évet valamiképpen elsínkófalt, átaludt, vagy elmulasztott, vagy elpocsékolta, egyszóval elherdált. Nyitrán ugyanis egy évvel később választanak, mint más városokban. Hogy mikép történhetett ez, nem találkozott ember, a ki megtudta volna mondani. Turchányi Ödön alispán is csak annyit jelenthetett ki: Ignoramus. A közgyűlés után azonban egy vidéki úri ember megfejtette a nagy talányt. Szerinte ugyanis Nyitra város egy *szőlő élet* nem vett számításba a választási határidők kiszámításánál. Ugy gondolkodott, hogy a mi szőlők, az úgy sincs jelen, a mi pedig nincs jelen, az nem számít. Si non e vero e bien trovato!

A közönség figyelmébe. Fölkérünk a következő felhívás közlésére:

T. Cfm!

A nyitrai ker. munkásegylet tavaly önszegélyző hitelszövetkezetet alapított. A szövetkezet 104 koronás részvényekkel vesz fel tagokat. A részvény évi 10.40 fillérrel vagy heti 20 fillérrel fizetendő le, 10 év lefolyása alatt. A részvényes a befizetett összeg után 2% kamatot élvez, a kölcsön után 4% kamatot fizet. A kölcsön 100 koronáig egy, azon felül két kezes jótállással kapható. A szövetkezet nyereségét képező 2% csekély része a kezelési költségre fordítatik, a többi tartaléktökének marad, melynek felosztásáról, vagy hovatartásáról a közgyűlés határoz. A hitelszövetkezet már most ezer részvényeset bir, melyek az első évben 10, a másodikban pedig 20 s a 10-ben 100 ezer korona befizetett összeget foglalkoztatni, már ez összeg is oly nagy, hogy Nyitra város egész iparos- és munkásosztályának kölcsönügyeit nagy részben lebonyolíthatja, s ha azok, akik számára alakult, felkarolják, anyagi boldogulásuk leghatalmasabb eszköze lesz.

Kérjük T. C., hogy a szövetkezet tagjait beiratkozva, illetve tagsági kötelemnek buzgó teljesítése által az üdvös cél előmozdításában közreműködni sziveskedjék.

A nyitrai ker. szoc. önszegélyző hitelszövetkezet hivatalos órái vasárnapon d. u. 3-5-ig a ker. munkásegylet irodájában (vármegyeház-tér 8. sz.) tartatnak.

Nyitrán, 1908. évi február hó 1-én.

Szteszkal József,
igazgatósági elnök.

Baba-vizsgálat. Mult hó 30-an nyitrai vármegyei közpörházában a bábatanfolyam 20 végzett hallgatója Dr. Thuróczy Károly, vmegyei tiszti főorvos mint elnök, Dr. Brancsik Károly, Trencsénvármegyei tiszti főorvos, bizottsági tag és Dr. Biringer Ferenc kórházi igazgató, a tanfolyam vezetője jelenlétében fényes eredményre képesítették bábáit. A jelöltek minden kérdésre a legszabatosabb feleleteket adták s gyakorlatilag is fényesen megfeleleltek. A tanfolyam fenállása óta 367 nő képesített bábává, s valóban kiszámíthatatlan haszon az egészségügyre, hogy a vármegyében uralkodott bábamizéria ezen tanfolyam szervezése óta teljesen megszűnt s most már a legkisebb faluban is szakképzett bába működik. A tanfolyam vezetője kezdettől fogva igaz ügybuzgalommal és fáradságtalan munkássággal oda fejlesztette ezt a humanus intézményt, hogy ez időben már az itt képesítést nyert bábák tudás és szakertelem dolgában mi kívánni valót sem hagynak hátra s a szülők nyugodt lelkiismerettel bízhatják magukat kezükre, a mit a lefolyt vizsgálat is eléggé igazol. A XXI. tanfolyam e hó 1. napján vette kezdetét.

A betegsegélyző egyesület közgyűlése. A nyitrai katolikus betegsegélyző egyesület folyó hó 16-án délelőtt 10¹/₂ órakor tartja rendes évi közgyűlést a Népbank helyiségében. Ez alkalomból az egyesület vezetősége a következő felhívást bocsátotta ki:

A keresztény felebaráti szeretet hozta össze egyesületünket 27 esztendő előtt, és zászlónkra tűztük szegény, betegségben küzdő tagtársaink fölsegítését. A cél nemes, és időszerű, és egyesületünk e hivatásnak mindig megfelelt, kitartott nehéz időkben, mert nem ijedt meg az áldozattól, hanem kénytelen volt nyulni a felretett tőkéhez, melyet

az egyesület jótévedői gyűjtöttek össze. Oly nagy mérvű a tőke igénybevétele, hogy az egyesület jótévedői megpróbáltatásoknak néz elébe, ha nem sikerül új segélyforrást találunk. Azért t. tagjainkat szeretettel kérjük, terjesszék egyesületünk eszméjét és gyűjtsenek tagokat, hogy így egyesült erővel kitűzött célunkat elérhessük. Havi 70 fillérnyi befizetés ellenében a beteg biztosít magának ingyenes orvosi gyógykezelést, gyógyszereket és kereképtelenség esetén napi 80 fillér táppénzt, elhalálozásánál 48 korona temetkezési járulékot. Arra kérjük tehát t. tagjainkat, hassanak oda, hogy egyesületünk ismerőseik, rokonaik, barátaik körében megismertessék, és így a nemes cél érdekében buzgókodjanak.

A nyitrai kath. betegsegélyző egyesület vezetősége.

A vármegyei közpörház fejlesztése. Vármegyénk területén, különösen ennek északi részében a munkásnép között még nagy számmal pusztít a trachoma. Ezen kínos és ragadós szembetegség alapos gyógyítása csakis kórházi gyógykezeléssel érhető el, s ily kórházakat mind ezidőig nélkülözünk. Sürgős hiány pótlását jelenti tehát a belügyminiszternek azon tény, hogy Nyitrán, a vármegyei közpörházzal kapcsolatban egy szemészeti osztály létesítését határozta el, a melyben állandóan 60 trachomás beteg nyer elkülönített kórházi ápolást. Az új betegosztály a modern igényeknek mindenben megfelelő, s ujjannan épült pavillonban nyer elhelyezést, s mivel az építési terveket a belügyminiszter már jóvá is hagyta, a pavillon a tavasz beálltával azonnal építés alá kerül. Ezzel ismét egy régen érzett hiány talál orvoslásra gondoskodó kormányunk jóvoltából.

Kiss József-estély. A nyitrai „Izraelita Leányok Egyesülete” Kiss József költő negyven éves költői munkásságának megünneplése céljából 1908. évi február hó 9-én a polgári iskola nagytermében Kiss József-estélyt rendez. Kezdeté 1/2 órakor.

Mészárszékek elhelyezése. A közönség köréből vettük a következő sorokat: Már hetek óta észleljük, hogy a színház előtti piacon és a baromfi piacon, vagyis a város ház udvarában két volt meszarossegéd külön sátorban marha- és borjú húst mér ki. A zöldségpiacon, közvetlenül a Mária-szobor előtt, tehát a leglátogatottabb helyen árulja a marha- és borjú húst az egyik meszaros, a ki úgy tudjuk izraelita. Az úgynevezett baromfi piacon pedig, lehet mondani az Isten háta mögött, árulja a húst a másik meszaros, a ki tudomásunk szerint keresztény. Miután ennek az elhelyezésnek az okát nem tudjuk megfejtetni, mert hiszen mind a kettőnek kis sátora a jelzett helyek bármelyikén akár egymás mellett, akár bizonyos távolságban elhelyezhető lenne, amde a látogatottság szempontjából a zöldségpiacon levő hely sokkal előnyösebb és a vevő közönség érdekében is sokkal célszerűbb: ennélfogva a tek. városi tanácshoz azt a kérdést intézzük, hogy miért történt a két meszaros sátrának az elhelyezése olyképp, hogy az izraelita meszaros a zöldségpiac kellő közepén árulhatja a húst, míg a keresztény meszaros a város ház udvarában, nagyon félreeső és eldugott helyen kénytelen az ő sátrával meghúzódni? — Erre választ kér a tek. városi tanácsból

Több polgár.

A zabori kőfejtő telep. Glassner József budapesti vállalkozó a régi zabori kőbánya környékén új kőfejtő telepet szándékozott létesíteni. Több zaborhegyi szőlőtulajdonos ez ellen óvást tett, az elsőfokú iparhatóság mindazonáltal megadta a kőfejtésre az engedélyt. Az úgy az alispánhoz, mint másodikfokú iparhatósághoz került, a ki a telepengedély kiadása iránti kérelmet elutasította. Az elutasított cég felfolyamodott a kereskedelemügyi miniszterhez, de eredménytelenül, mert a miniszter az alispáni határozatot helyben hagyta. Közbiztonsági szempontból — mondja a miniszter — nem engedhető meg, hogy a Zaborhegy területén, a hol nyaralók és szőlőkertek fekszenek s a hol ennek folytán a személyforgalom is állandóan sűrű, minden óvó rendszabály alkalmazása mellett is veszélylyel járó robbantások eszközöltesse.

A „nyitrai ingyen-tej” céljaira folytatólag következő adományok érkeztek be: Szulyovszky Gusztávné Nyitra 10 kor., Turchányi Ödönne Nyitra 10 kor., Salvendy Lipót és neje Nyitra, Szabó Sumu elhunytja alkalmából koszoru megváltás címén 10 kor., Dr. Paganini Róbert Nyitra 20 kor., Adám Dezső és nővére Nyitra 20 kor., Kondor István kanonok Nyitra 10 k., Salzberger József Barssimony 20 kor., Dr. Szkiacsák Jenő Privigyé 5 k., Bárány Stummer Sándor Nagybodok 100 kor., Dr. Natzler Miksa Szenicz 5 k., Dr. Kaiser Ignác Ó-Tura 5 kor., V. K. Karsay jubileuma alkalmából a Nyitrai megyei Szemle útján 10 kor., Dr. Franciscy Lajos Nyitra 20 kor., Keviczky Lajos Nagytapolcsány 6 k., Czobor Béláné Sarló-Kajsza 10 kor., Dr. Filberger Gyula Miava 5 kor., Pollák József Kis-Bélicz 20 kor., Pollák Lipót Kis-Bélicz 20 kor., Gr. Edelshaim Gyulay-Lipót Szentjános 300 kor., Klein Lajos Érsekújvár 4 kor., Hückl Erna Érsekújvár 4 kor., Hückl Zsuzsi Érsekújvár 2 korona. Ezeknek nyilvános nyugtázása mellett további kegyes adományokat kér: Dr. Thuróczy Károly Nyitra.

A trencsénmegyei alkotmánypárt válsága. Osztrólczy Géza nyug. főispán körlevelében értesítette a trencsénmegyei alkotmánypárt tagjait, hogy ügyvezetői társelnöki állásáról lemond. Lemondásának okául azt hozza fel, hogy nem tudja a sikeres együttműködést a megyebeli testvérpártokkal elképzelni. Ennél fogva nem vezetheti tovább a párt ügyeit és nem is vállalhatja a jövőbeni fejleményekért a felelősséget. A Vágvolgyi Lap Osztrólczy lemondására vonatkozólag azt jegyzi meg, hogy a trencsénmegyei alkotmánypárt eddig személyi okokból nem fért meg egy táborban. Most azonban, hogy a pártnak elnöke és ügyvezető alelnöke távozott helyéről, ezek a személyi okok is megszűntek s a párt egy új elnök és ügyvezető társelnök megválasztásával egy egységes táborba tömörülhet. Amennyire mi a viszonyokat ismerjük, a trencsénmegyei alkotmánypárt kebeleiben dúló belviszály személyi okokra vezethető ugyan vissza, de ezeket az okokat nemcsak a vezetőség személyében, hanem épp úgy, mint nálunk Nyitra megyében, a pártot alkotó tagok személyében is kell keresni, a kiknek zöme régi haladó ember lévén, a mai kormány szemlét képviselő pártkeretbe sehogy sem tud beilleszkedni. Hiába, személyváltozás nélkül nincs rendszerváltozás, nincs és nem is lehetséges új pártalakulás sem.

Kath. társadalmi tevékenység. Nagytapolcsányból vettük e sorokat: A hat év óta fenálló és szép reményekre jogosított nagytapolcsányi kath. legényegylet nehéz időkkel élt a legutolsó hónapokban. A pusztán és kizárólag társadalmi úton fentartott ideális célú katolikus egyesület saját hazának felépítésére felvet 16,000 koronányi kölcsöne után járó kamatfizetések nehéz gondot okoztak a vezetőségnek. Megkésztetődött buzgalommal kísérletet meg minden lehetőségre, hogy az egyesületet fenyegető veszedelmét elhárítsák. Akadtak is jószívű maecenások, kik az egyesület válságos helyzetén adományaikkal segítettek, de a veszedelem meg mindig kísért, meg mindig rettegésben tartja az egyesület barátait. A f. évi január második felében megtartott rendkívüli közgyűlés sikeres lefolyása reményt önt az elcsüggedők lelkeibe, bizalmat, kitartást csepegtet a szívekbe. Ennek a méltatlanul sokat szenvedett és Tóth Lajos híres főbírója alatt kíméletlenül bántalmazott egyesületnek mintha felderült volna napja ezen a nevezetes közgyűlésen. Pokorny János építőmester vil. elnök lemondott tisztségéről s bár az egyesület megnyilatkozó szeretete és törhetetlen bizalma sem birta visszatartani elhatározásától, megmaradt az egyesület alapító és tiszteletbeli tagja, és 3 even át viselt elnöki buzgalmaért valamint az egyesület érdekében kifejtett fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet nyert. Helyét, a világi elnöki széklet a nagytapolcsányi társadalom egy kitűnője és közszereplője örvendő tagja volt szíves elfogadni: *Chmielovszky József* kir. aljárásbíró. Elnöki programbeszéde felvillanyozta a tagokat. Tudását, munkakedvét, szívét-lelkét ajánlotta fel az egyesületnek, amellyel e napon összeforrott. S elhangzott szavait máris rövid másfél hét alatt oly eleven sürgős-forgás követte, hogy az egyesület rég látott ily jó időket. A nagytapolcsányi kath. társadalom mintha éledni kezdene. Ennek jeléül vesszük ama tény, hogy tömegesen

lépnek be az egyesület pártoló tagjai közé mindazok, kik eddig részint elfogultságból, részint a nagytapolcsányi főbírói székből kibuktatott rossz szellem intrikálása folytán távol tartották magukat. Lelkünk emelkedett fel, midőn mult vasárnap d. u. 5 órakor az egyesület szabad lyceumi előadására egybegyűlt szép számú közönséget láttuk. *Klaskó Győző* polg. isk. tanár vonzó előadásban ismertette a nap- és csillagrendszert. Utána *Hollady Jenő* plebános humorral fűszerezett hasonló tárgyú előadása következett a csillagokról. Amaz oktatott, ez pedig szünni nem akaró jókedvre hangolta a közönséget. *Chmielovszky József* vil. elnök megragadva a kedvező alkalmat, ígéretet kért *Hollady Jenő* plebánostól a legközelebb febr. 16-án tartandó előadásra, amikor is szintén két előadás fog tartatni és pedig *Ábrahám Gerő* az ősmagyarok műveltségéről, *Hollady Jenő* pedig a humorról. Tervbe van véve minden vasárnapra 1 esetleg 2 előadás. Előadók már is szép számban iratkoztak fel. Ilyen munkával hisszük, hogy fel fog lendülni Nagytapolcsány egyetlen kath. társadalmi irányú intézménye annál is inkább, mert hasonló irányban, vagyis kulturális célokat is szolgáló egyesület egyáltalán nincs e városban.

Szolgabírák új beosztása. *Dr. Smielovszky Valér* Trencsénmegye főispánja a decemberi tisztújítás alkalmával megválasztott szolgabírákat folyó évi február hó 15-én kezdődő hatálytalanság miatt az egyes járások főszolgabírói mellé a következőképpen osztotta be: a baáni járásba *Löffler István*, a trencsényi járásba *Dr. Teszelszky Antalt*, az illavai járásba *Kubicza Bélát*, a puhói járásba *Dr. Halmay Gusztávot*, a vágbesztercei járásba *Enyi Zoltánt*, a nagybicsesei járásba *Némák Tituszt*, a zsolnai járásba *Dr. Tafterner Gyulát* és *Dr. Kubinyi Györgyöt*, a kiszuczauj-hegyi járásba *Badik Bélát*, a csaczei járásba *Sirchich Lajost*.

Betöréses lopás. Tvrdomestecen Gresznár (Laluch) János ottani földmives lakásába mult hó 24-én éjjel ismeretlen tettesek betörtek, felfeszítették a gazda pénzesládáját és abból 460 korona készpénzt ellopva, odább állottak. A betörés körülményei arra engednek következtetni, hogy a tettesek a helyi körülményekről teljesen tájékozva voltak.

A nagytapolcsányi róm. kath. népiskoláról lapunk f. évi 2. számában egy közlemény jelent meg, melyben a cikkíró azt fejtegette, hogy a kath. fiúiskolát minden áron meg kell menteni s egyúttal rámutatott a megmentés módjára is. Erre a közleményre most *Kniha Konstant* sissói plebános úr válaszol, aki mint nem érdekelt fél, de mint aki a tapolcsányi helyzetet igen jól ismeri, bőven terjeszkedik ki az egyes pontokra. 1. Magyarazza, miért nincs hitoktatás a kath. iskolában, mert a hitoktatást az állami iskola foglalja el, a hol a világi tanítók absolute nem helyettesítik a lelkészt a hitoktatásban, mert nincsen hatóság, amely erre kötelezhetné őket. 2. A fiúiskolát föl kell adni, mert a fejlesztésre nincsen pénz... „hitközségi pótdóra nem mernek gondolni a levelező által tekintélyeseknek nevezett polgárok, akikből jelenleg össze van alkotva az iskolaszék”, mert a nem beenszülőtteket az iskolaszékből kihagyták. 3. Mit veszít az egyház egy iskola elvesztésével, melyben évek óta sem Istennek, sem embereknek, legkevésbé a tanítóknak telt öröme? 4. *Stummer bárók* aranypénzen sem akarják kiengedni kezükből a kérdéses telket, minek utasítani a plebánost üres szalmacséplésre. — Mindezekre nézve levelezőnk a következőket jegyzi meg: 1. A plebános kötelességét a pontot illetőleg körvonalozza XIV. Benedek 1744. aug. 19-én kelt „Cum semper” és X. Pius 1905. április 15-én kelt bulájája Ezek alapján a plebánosnak a hitoktatás kötelessége alól nem szabad magát kivonnia. Baj az mindenesetre, hogy az állami iskolában a tanítók a hitoktatásra nem szoríthatók, még akkor sem, midőn a hivatásos hitoktatók abban akadályozva vannak, de ez egygyel több ok arra, hogy ragaszkodjunk katolikus iskoláink megtartásához. S ezt teszik a tapolcsányi katolikusok. 2. Ez idő szerint nem szólították föl a kath. polgárokat hitközségi adóra, de ha látják majd a jó példát felülről, nem lesznek utolsó, van ott Tapolcsányban elég pénz, mely e célra szolgálhat, hisz az egyház pénze első sorban egyházi célokra és nem emberekért van, ezt ma mindenki tudja. A nem benszülőtteket egész okosan hagyták ki az iskolaszékből, mert ezek legnagyobb része a kath. iskolák ellen volt és lesz. 3. Hogy az egyház mit veszít egy iskola elvesztésével, arra csak az lehet a feleletünk, hogy sokat veszít. Igazán szomorú volna, ha sok helyen vetnék fel

ezt a kérdést. A tapolcsányi kath. fiú-iskola céljának megfelelt, az Úr Istennek, embereknek és a derék tanítóknak a sok keserűség mellett kijutott az örömből és az összes hiányok beszüntetése nem tőlük függött, a hiba máshol volt. 4. Mindenki tudja, hogy *Stummernek* sok aranypénze van, ha kell fizet és kedves embereiért sokat áldozott. Azt a kérdéses telket is a plebános iránti szeretetből sok kérés után már csak megadná, hiszen volt idő, a midőn az hallatszott, hogy a báróné saját költségén emel zárdát. Végső szavam csak az lehet, az iskolákat minden áron meg kell menteni, fogjon össze minden katolikus, csak vezető kell s akkor sikerül.

Csendőrförők pihenő helyeinek biztosítása. A polgárok személyes biztonságát védő csendőrförők ez ideig a községek részéről oly mostoha ellátásban részesültek, hogy a nehéz szolgálatban kimerülve igen sok helyen még az előírászerű pihenés ideje alatt sem találtak alkalmas helyet, a hová fáradt testükkel meghúzódhattak volna. Ezen állapot tarthatatlan voltát belátva, a nyitrai m. kir. kerületi csendőrpáncsnokság folytonos sürgetésére, végre minden községet utasította a hatóság, hogy a csendőrförők részére alkalmas pihenő helyiségről gondoskodjék. Ezen intézkedés pontos, szigorú és legsürgősebb végrehajtása derék csendőreink érdekében minden község lelkiismeretes kötelességét képeze.

Cserebogarak irtása. A földművelésügyi miniszter most kiadott rendeletével figyelmezteti a gazdálkodókat, hogy az idén a cserebogarak nagyobb megjelenése várható, miért is az ismertetett s minden érdeklődőnek a hatóságok útján rendelkezésére álló, szakszerű irtási módokat fogantatásait rendeli el. Rendeletében kiemeli, hogy ezen pusztító rovarok irtása nemcsak minden gazdálkodónak jól felfogott érdekét képezi, hanem erre törvényileg is kötelezve lévén s mulasztókat megfelelő büntetés is éri.

Bolti tolvajok. A kereskedők rettegett ellenségei a bolti tolvajok, a kik napról-napra mind szélesebb körre terjesztik ki működési területüket. *Ekstein József* és *Kutner Edéné* érsekújvári illetőségű egyének Nyitra vármegye területét választották tevékenységük színteréül, s uriasan kiöltözködve, mult hó 30-án sorra járták a galgóczi divatárú üzleteket, mindenütt nagyúri grandezzaival válogatva a finom szövetekben és holmiban. Hosszú válogatásuk azonban vásárlást nem eredményezett s mindenünnen a nélkül távoztak, hogy valamit vásároltak volna. Így kerültek *Nagel Salamon* galgóczi divatárú üzletébe is, hol válogatás közben az alkalmazottak éles szeme észrevette, hogy *Ekstein József* egy értékes selyemkendőt eltüntetett s a derék pár a szokásos kifogásokkal már is távozni készül. Azonnal rendőri beavatkozást vettek igénybe s a tolvajokat letartóztatták. Nagymennyiségű selyemholmit találtak náluk, a melyek származására nézve azt adták elő, hogy ezeket *Roth M.* nyitrai kereskedőnél vették. Ugyanezen nap esti óráiban Nyitra-n a *Kalmár-utcán* nagy feltűnést keltett, hogy két idegen csendőr egy elegáns párt kísér, a kikkel egyenesen *Roth M.* üzletébe tartottak. A meglepett kereskedő bámulva szemlélte az inváziót s a tolokodó közönség annyira ellepte az üzlet környékét, hogy azt a tulajdonos bezárni volt kénytelen. A csendőrök aztán bent az üzletben sorba vették a lopott holmikat, a melyekben azonban a tulajdonos saját áruira egyikben sem ismert reá. A további nyomozás során kiderült aztán, hogy a selyemholmikat úgy lopkodták össze a galgóczi üzletekben, mivel az elegáns vevőkre senki sem gyanakodott. A bolti tolvajokat a galgóczi királyi járásbírósg vette gondjaiba.

Tűz a vidéken. Nyitrajabloniczon f. hó 2-ára virradó éjszakán tűz volt, melynek nyolc ház esett martalécul. A házak szalmával voltak fedve s így fel óra alatt valamennyi lángban állott. Mentésről vagy a tűz lokalizálásáról szó sem lehetett a nagy szélben. Az egyik ház — egy földhöz ragadt szegény asszonynak a háza — beégett. Mindene odaveszett. Megható jelenet volt, midőn másnap háza romjai közt a hamuban kotort s kereste azt a pénzt, a melyet Amerikában tartozkodó férje küldött neki nem régen. Egy másik házból egy asszony almából felriasztva rohant ki az utcára. Ott jutott észébe, hogy két kicsiny gyermeke a házban maradt s a boldogok álmát alussza. Megkísérelte, hogy a házba jusson, de az alacsony tetőről lecsapó lángok elzárta az utat. Mindenki elveszettnek hitte a kisdedeket. Néhány perc múlva azonban a tűz vesztett erejéből s a gyermekek kimentése sikerült. A leégett emberek nyomora leírhatatlan. A tűz keletkezésének okát nem tudják.

A vágsellye—negyedi helyi érdekű vasut engedélyezési tárgyalását a mult hó folyamán tartották meg a kereskedelmi miniszteriumban. A műszaki műveleteket az engedélyes *Pongrácz Kálmán* nyitrai kir. közjegyző *Pallos Ármin* budapesti vállalkozó céggel készítette el és ezek alapján történt az engedélyezés. A sík terepen haladó 19 km. hosszú új helyi érdekű vasut a budapest—marcheggi fővonal Vágsellye állomásának Budapest felőli végéből ágazik ki és délkeleti irányban haladva, *Deáki*, *Pered*, *Zsigárd*, *Farkasd* és *Negyed* községeket érintve ez utóbbinál ér véget. A vasut építési tőkáját 1,866,000 koronával, vagyis kilométerenkint 98,210 koronával hozta javaslatba az engedélyező bizottság. Az építési tőkének törzsrészvényekben fűződendő 35 százalékból, vagyis 653,000 koronából a vármegye és az érdekelt községek hozzájárulásával 370,000 kor. lenne fedezve, azonban a vármegye eddig még semmit sem szavazott meg a vasutra, csak kilátásba helyezett 20,000 koronát bizonyos feltételek alatt. Ezt az összeget tehát a fedezet-höz ezidő szerint még nem szabad hozzászámítani. A hiányzó 283,000 koronát az engedélyes államsegély és postaváltás címén kéri.

Olvasóinkhoz. Lapunk mult számának közgazdasági rovatában „*Oktassuk vármegyénk kisgazdait*” című cikkben kértük olvasóinkat, hogy a Nyitra megyei Gazdasági Egyesület által ez év folyamán rendezendő népies gazdasági előadások megtartásában az egyesület törekvéseit hathatós közreműködésükkel támogatni sziveskedjenek. Midőn az egyesület nemes törekvéseit ismételtén olvasóink figyelmébe ajánljuk, megjegyezzük hogy a népies gazdasági előadások megtartásával az előadó uraktól semminemű nagyobb áldozatot nem kérünk. Ugyanis a Nyitra megyei Gazdasági Egyesület az előadásokhoz szükséges vezérfonalat úgy magyar, mint tót nyelven rendelkezésre bocsátja s így az előadás minden nagyobb előmunkát nélkül tartható meg esetleg a rendelkezésre bocsátandó vezérfonal egyszerűen felolvasható.

Piaci árak. (100 kilogrammonként kornakban). A „Nyitra megyei Gazdasági Egyesület”-nek a nyitrai piacon eladott terményekre vonatkozó jelentése 1908. évi február hó 5-én. Buza 21.20, rozs 19.10, árpa 15.20, zab 15.60, tengeri 13.60. — Az időjárás többnyire derült és szeles, különben napközben elég enyhe. A föld száraz állapota és a hótakaró hiánya folytán a termés kilátások nem a legjobbak. A gazdasági munkák szünetelnek.

A kor minden igényeinek megfelelő szoba- és templomfestési munkálatokat a legújabb módszer szerint, bármily kívánt stílusban a legegyszerűbb s a legdiszesebb kivitelben, az összes szobafestészeti újdonságok érvényesítésével a legjobb minőségű anyagból, pontos kiszolgálás és mérsékelt árak mellett vállal s a nagyérdemű megrendelő közönségét kegyes támogatását kéri *Fülöp István* szoba és díszfestő, Nyitra, Rév-u. 34.

Tek. Hausner Frigyes urnak Budapest. Ama fölkeresésére, hogy hogyan vagyok megelégedve Ó Császári és Királyi Fensége *József főherceg* úr által *Jézus legszentebb Szive* tiszteletére épült templom számára az Ön által küldött oltárral, egyházi szerekkel, — örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Cége iránt teljes elismerésemet nyilvánítsam. Az oltár strukturája, kivitele, festése, aranyozása s két oldalt a gyönyörű kép mindenkinek a ki csak látta, tetszését, teljes elismerését nyerte meg. A monstrantiára meg mindenki azt mondja, hogy ahhoz hasonló remekműt nem látott, persze tekintve az árt, melyert Önnek azt elő kellett állítani. Egyszóval mindenben meglátszik, hogy szíve s lelke Isten dicsőségére mindig a legszebbet és a legizlesebbet kívánja előállítani. Köszönöm készséges szolgálatait s kívánom, hogy Cégen legyen a jó Isten áldása. Aicsúth, 1908. január 13-án. Tisztelettel *Pintér Ferenc*, helyi káplán. 39. 1—1.

Országos Nemzeti zarándoklat Lourdesbe. *Dr. Prohászka Ottokár* székesfehérvári püspök úr Oméltósága védnöksége és *Dr. Giesswein Sándor* apát-kanonok, orsz. képvis. Szt. István társulat alelnöke, lelki vezetésével, március hó 16-án országos jellegű zarándoklat indul Lourdesbe, azon célból, hogy *Szűz Mária* megjelenésének 50 éves jubileuma alkalmából rendezendő egyházi ünnepségeken, mi magyarok is részt vehessünk. A zarándoklat külön vonata Velence-, Milano-, Genova- és Marseilleben pihenés céljából 1—1 napig tartózkodik, visszajövet pedig Rómába mennek a zarándokok, hogy Öszontségének arany misés jubileuma alkalmából hódolatukat kifejezzék. — Részletes programok főt. *Fehér Ferenc* plebános urnál Ebed (Esztergom), főt. *Benyács István* plebános urnál Csaca (Trencsénm.), valamint a Magyar Utazási Vállalat r. t. irodájában, Bpest IV. Eskü-út 3. sz. alatt kaphatók. 28. 3—3.

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávé vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utánzatot kap, mely a »Kathreiner«-t káritató, minden előnyt nélkülöz.

Csakis a
Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítás módjára révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetése véni, hogy a valódi »Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé« felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

Telefon.

H. F. Budapest. 1908. jan 1-ig van előfizetve.

H. L. Szeged, H. J. Kisradna. Kiigazítottuk levelük szerint.

D. K. Budapest. Az a „kongrua-rendezésnek“ nevezett művelet nem fog közmegnyugvást szülni. Főképp a s. lakkészek helyzete nyomorúságos lesz ezután is. Korpótlék és jogszabályokkal körülírt előléptetési sorrend nélkül a klérus anyagi helyzetének kérdését nem lehet megoldani. S a míg ez meg nem oldatik, addig a paphiány megszűnéséről beszélni sem lehet. Uti figura docet.

2981. és 2982/907. tkvi szám.

Együttes árverési hirdetés.

Alulírott bíróság közzéteszi, hogy Budapest Erzsébetvárosi takarékpénztár részv. társaság, valamint Brázay Kálmán végrehajthatóknak Dr. Szádovszky József ügyvéd végrehajtást szenvedő elleni 900 kor. illetve 866 kor. 53 fillér s jár. kielégítése iránti végrehajtási ügyében a területéhez tartozó Alsó-Sutócz 15 sz. tjkvében I. 1. sor. 40 hrsz. a. foglalt s B. 7. 8. a. Dr. Szádovszky József és neje sz. Duza Vilma nevében vezetett ingatlan és u. ott 15. sz. tjkvében II. 1-4. sor. a. foglalt ingatlanból B. 7. a. Dr. Szádovszky Józsefet illető 1/2 része 1908. évi március hó 4. napjának d. e. 10 órájákor Alsó-Sutócz község házában 285 kor. és 344 kor. 50 fillér kikiáltási ár és 28 kor. 50 fill. és 334 kor. 45 fillér bánatpénz letétele mellett beszáron alul is eladatulni fog.

A vételár az árverés napjától számított 30, 60, 90 nap alatt három egyenlő részletben 5% kamattal együtt a bírói letétpénztárba fizetendő részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a bíróságnál valamint fent nevezett község előjáróságánál megtekinthetők.

Privigyén a kir. járásbíróság, mint tkvi hatóságánál, 1907. november 18.

43. 1-1. (P. H.) **Tivadar,** kir. járásbíró.

Nyitrai Hitelbank.

Van szerencsénk t. részvényeseinket a **folyó évi február hó 16-án, délelőtt 10 órakor** intézeti székházunkban tartandó

XXXV. rendes közgyűlésre

ezennel tiszteletteljesen meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottsági jelentés, évi mérleg előterjesztése és a tiszta jövedelem hovatartozása iránti határozathozatal.
3. Felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.

4. A szavazatszedő és a hitelesítő bizottság megválasztása.

5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság kiegészítése.

6. Az alapszabályok 15. §-a értelmében esetleg beérkező indítványok.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint az azokhoz csatolt 1907. évre vonatkozó mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében minden beiktatott részvényes által átvehető.

Azon t. e. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, szelvényekkel ellátott részvényeiket a közgyűlés előtt legkésőbb 8 nappal az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartoznak, mely térítvény belépti jegyül szolgál.

Nyitra, 1908. évi január hó 29-én.

(30 2-2)

Az igazgatóság.

A Nyitrai Hitelbank XXXV-ik, 1907. üzletvéi zárószámadásai 1907. december 31-én.

Mérleg-számla.

Vagyont:	kor.	fill.
Pénzkészlet		166840 69
Váltók	K 2722383.43	
Bekebelezett váltók	1191489.40	3913872 83
Bekebelezett kötv.-kölesönök	K 1078253.11	
törleszt. kötv.-köles.	7787.30	1086040 51
Értékpapirokra adott előlegek		27169 —
Különféle adós:		
társintézetek	K 23516.74	
folyó számlák fedezettel	148144.07	
biztosító osztály	53403.51	
egyéb adós	44935.02	269999 34
Pénzváltó üzlet értékei		
értékpapirokban, pénzmegekben és szelvényekben		98299 93
Letétek és óvadékok értékei		469950 91
Intézeti székház	K 113974.64	
Tóth Vilmos-utcai ház	69000.57	182975 21
Bútor és felszerelés		1700 —
Hátralékos kamatok		17775 35
Átmenő tételek		3165 29
		6237888 96

Teher:	kor.	fill.
Részvénytőke		300000 —
Tartalékalap		345000 —
Ingatlanok értékesítközési alapja		17000 —
Néhai Gerstl Mór-féle alap intézeti tisztviselői részére		13500 —
Takarékbetétek	K 3754543.60	
Folyó számlai hitelezők	185191.36	3939734 96
Visszszámítolás alatt levő váltók		945967 82
Fel nem vett osztalékok		200 —
Különféle hitetező		54739 72
Letétek	K 369850.91	
Óvadékok	100100.—	469950 91
Előre beszédett kamatok		43603 42
Tiszta nyereség		108192 13
		6237888 96

Nyereség- és veszteség-számla.

Veszteség:	kor.	fill.
Kifizetett és tőkesített betétkamatok	K 141173.63	
Visszszámítolási kamatok	77509.93	218683 56
Kamatadó		14117 36
Általános költség:		
tisztviselői fizetések, irodai szükségletek stb.		17663 81
Intézeti helyiség lakbérégenértéke		2400 —
Adó		9226 30
Jelenléti bárak		2900 —
Pénzváltó-üzlet eredményei		2957 41
Leírás:		
perköltségek	K 261.20	
bútor és felszerelésről	219.—	
váltószámláról	21369.—	21849 20
Tiszta nyereség		108192 13
		397989 77

Nyereség:	kor.	fill.
Nyereség-áthozatal		19313 14
Beszédett kamatok		
váltók, jelzálog-kölesönök, előlegek, folyó számlák és új részvények után		347479 71
Idegen pénztételeknél elhelyezett tőkék kamatai		3464 53
Szelvény-kamatok		3417 25
Saját ingatlanok jövedelme		10528 71
Leírt követelésekből befolyt összegek		680 36
Nyereség		
jutalékon biztosító és bizományi ügyletek után		13106 07
		397989 77

Az igazgatóság részéről: **Árpády Imre,** s. k. vezérigazgató.

A könyvvivőség részéről: **Halmay János,** s. k. főkönyvvizsgáló.

Ezen mérleg, nyereség- és veszteség-számla a fő- és mellék-könyvekkel összehasonlítván, azokkal megegyezőnek és helyesnek találtatott.

Nyitra, 1908. évi január hó 25-én.

A felügyelő-bizottság:

Dr. Janits Imre, s. k. f. b. tag. **Majthényi Géza,** s. k. f. b. tag.

Dr. Sztránszky Izor, Dr. Weisz Vilmos, s. k. f. b. tag. f. b. tag.

Meghívó.

A Nagytapolcsányi Takarékpénztár-egylet
XXXIX-ik

rendes évi közgyűlését

1908. évi február hó 24-én délelőtt 10 órakor Nagytapolcsányban, saját házában levő tanácstermében fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabály 21. §-a szerint közgyűlési elnök, jegyzőkönyvvezető, két jegyzőkönyvhitelesítő tag megválasztása.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1907. évi üzletről szóló jelentése és azzal kapcsolatos zárószámadás és mérleg tárgyalása, valamint a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.

3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság-nak a lefolyt 1907. üzletvére felelősség aluli felmentése.

4. Az alapszabály szerint netán beterjesztett indítványok tárgyalása.

Figyelmeztetés.

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, valamint az 1907. évi zárószámadás és mérleg a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át a takarékpénztár hivatalos helyiségében minden beiktatott részvényes által megvizsgálható és egy nyomtatott példányban átvehető.

2. Az alapszabályok 18. §-ához képest a közgyűlésen szavazati jogát csak az azon részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye a közgyűlést megelőző két hónappal előbb a részvénykönyvben nevére bevezettetett és a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg az intézetnél a vezérigazgató által ellenjegyzett pénztárnoki elismervény mellett letéttett. Olyan elismervény a közgyűlésre belépti jegyül is szolgál.

3. Ha f. évi február hó 24. napjára kintüztött közgyűlés nem lenne határozatképes, azon esetben az alapszabályok 20. §-ához képest a közgyűlés megtartására f. évi március hó 9-ik napjának d. e. fél 10 órája utjabb határnapul ezennel kintüztetik és azon a megjelölt részvényesek — számra való tekintet nélkül — minden tárgy felett jogérvényesen határoznak. 41. 1-1.

TANONCNAK

jó házból való fiú azonnal felvétetik
SARLAYADÁM fűszerkereskedésébe
Nyitra. Csak vidéki vétetik fel. (18. 3-3.)

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 1-52. CIPÉSZ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 10.

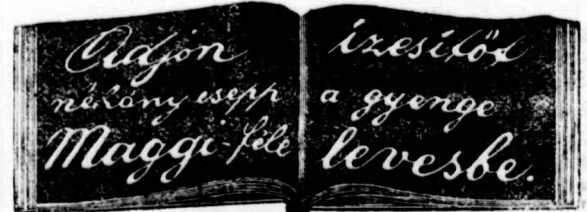
Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű **nagy cipőraktárát**

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőroket: angol bagaria, chevreaux, box és borjúbort stb., valamint az összes cipész kellékeket.

Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik.

Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás-növesű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Legmegbízhatóbb cég!

368/1907. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a nyitrai kir. törvényszék 1907. évi 15011. számú végzése következtében dr. Haitzsch Dezső ügyvéd által képviselt Rakovszky Béla javára **Rakovszky Ferenc** örökösai ellen 34871 kor. 24 fill. s jár. erejéig 1907. évi december hó 6-án fogatosított kielégítés végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 2888 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 1 korall forgó tartó, 1 korall mente és 2 korall kardkötő, 42 korall gomb, 1 opál Dalmatin, 1 arany mentekötő, 12 opál tula-csatt, 2 arany kézfél-gomb, 1 arany dohány készlet és egyéb értékneműek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a privigyei kir. járásbíró 1907. évi 33/6. számú végzése folytán 34871 kor. 24 fill. tőkekövetelés, (24000 kor. 1899. szept. 13. és 10871 kor. 24 fill.) ennek 1899. évi december hó 4-ik napjától járó 50% kamatai, (3 kor. 40 fill. hird.) és eddig összesen 253 kor. 34 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Sporzon Ernő úr kastélyában **Nyitra-rudnó** községben leendő megtartására **1908. évi február hó 22-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Privigyén, 1908. évi január hó 27. napján.

Adámik József,
kir. bir. végrehajtó.

40. 1-1

(P. H.)

Alapított 1810.

Aubertein és társa

Chalons S/M. francia pezsgő gyár.

Egyedüli főraktár Nyitra és és vidéke részére

Einzinger József

fűszer és csemege kereskedőnél, mint főraktáros ajánlja eredeti gyári árban „Fleur de Eparnay” pezsgőt, palackját 7 koronáért.

Alapított 1810.

31. 2-14.

Hirdetés.

Nagy mennyiségű első osztályú szokvány minőségű sima és gyökeres

Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyra nemesített első osztályú szokvány minőségű a legjobb bor és csemege fajú

gyökeres fásoltványok

hozatnak általunk forgalomba.

Badacsonyvidéki szőlőtelep kezelősége Tapolca (Balaton mellett).

171. 11-20.

A csejthei önszegélyzőegylet

mint szövetkezet fölszámolás alatt, a szövetkezeti ügyek lebonyolításáról szóló

1907. évi kimutatása.

MÉRLEG-SZÁMLA:

Kötvény kölcsön	K	90.—
Váltók per alatt	"	1194.—
Készpénz	"	164.72
	K	1448.72
Tartozás pénzügyintézetnél	K	957.76
Kamat	"	33.52
Maradvány	"	457.44
	K	1448.72

20. 3-3.

Csejthén, 1908. évi január 14-én.

KIPKE SÁNDOR

kőműves mester

vállal a kőművesi szakmába tartozó minden munkát jutányos áron. Lakik Nyitra, Váralja-u. 27. sz. 34. 2-3.

Szarkahegy legszebb helyén

nyári lakoknak alkalmas négy szőlő-parcella,

azonkívül ugyanott egy jó karban levő szőlő hozzátartozó nagy darab réttel és hajlékkal szabad kézből eladó.

Bővebbet: Piarista-utca 18. sz. alatt.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint férfiszabó-műhelyét,

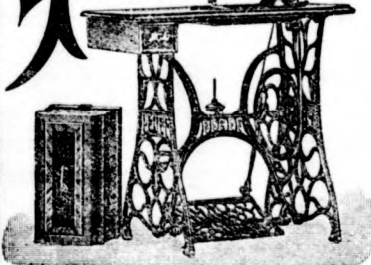
melyben egy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Himző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff- VARRÓGÉPEIT

ajánlja SZLÁVIK KONSTANTIN Nyitra, Plébánia-utca 4. szám.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — acél-alkatrészekből állanak az utolsó esavarig.

Erős anyagok feldolgozására, mint ipari gépek első helyen állanak. Tartósságuknál fogva, hosszú időre szóló írásbeli jótállást biztosítok.

Kiváló tisztelettel 178. 9-10.

Javításokat elfogadok!!

Szlávik Konstantin. mechanikus, optikus.

Árjegyzék ingyen!

Árjegyzék ingyen!

Alapított 1897-ben.

Alapított 1897-ben.

165. 12-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe saját készítményű szücsáru raktárát női boákban és jaknikban.

A főtisztelendő lelkész urak részére utazóbunda, lábzsák nagy választékban; ezek kölesön is kaphatók vagy öregért becserezhetők. — Raktáron tartok továbbá mindenféle kül- és belföldi bőrt, kabátbélésnek szabók részére.

Javításokat és átalakításokat jutányos áron elvállal.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BEREN- **NYITRÁN,**
DEZÉSÜ ÚRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA
Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Báli ruha cikkek, keztyük, harisnyák, fűzök nagy választékban. — Menyasszonyi kelengyék, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, megbízható minőségű vászon vagy sifon anyagból a legjutányosabb árakban, rendelhetők meg. — Csak elsőrendű asztal, ágy és fehérneműek.

FÉRFI DIVAT: Farsangi ingek, keztyük, nyakkendők, gallérvédők legújabb kivitelekben. — Sár és hó-czipők. — Kalap, sapka és téli keztyű különlegességek. — Jäger tanár féle alsó ruházat. — Bokavédők, vadász kabátok és harisnyák.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény. 10

A „Felvidéki parcellázó és gazdasági bank“
részvénytársaság NYITRA székhelyyel.

Vásárol saját számlájára ingatlanokat parcellázás és egészbeni tovább eladás céljából. Elfogad megbízásokat parcellázások keresztülvitelére haszonrészesezés, vagy meghatározott összeg fejében. Közvetít birtokeladásokat és vételeket. Vásárol erdőterületeket kihasználásra, vagy bármily nemű épület-, mű- és tűzifát. Elvállal haszonbérleteket albérleti joggal, e nélkül pedig azok megbízható közvetítését eszközli. Felvállal gőzeke-szántásokat ott, a hol 2000 magyar holdnyi érdekeltség biztosítható. Kedvező feltételek mellett közvetít minden rendű gazdasági szükségleteket. — Ügynöki közbenjárást esetenkénti megállapodás szerint díjazunk.

Részletes felvilágosításokkal készségesen szolgál a bank igazgatósága NYITRÁN.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti káinitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24%
kénsavas káli tartalommal, ***

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76%
kénsavas káli tartalommal, ***

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

RÉZGÁLICZOT (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.